

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 16.06.2018 nr 1.1-10/4922-1

Meie 02.07.2018 nr 4/216

**Arvamus alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja
elektriaktsiisi seaduse (ATKEAS)
ning sellega seonduvalt teiste
seaduste muutmise
seaduse eelnõu kohta**

Lugupeetud Toomas Tõniste!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Rahandusministeeriumi võimaluse eest avaldada arvamust alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta, millega muu hulgas kehtestatakse maagaasi soodusaktsiisimäär gaasi suurtarbijatele. Järgnevalt esitame oma seisukohad eelnõu kohta.

Toetame igati eelnõu peamist eesmärki tõsta gaasi-intensiivsete ettevõtete konkurentsivõimet, võimaldades neil ettevõtjatel tarbida maagaasi soodusaktsiisimääraga 11,30 eurot 1000 m³ maagaasi kohta.

Kaubanduskoda peab algatatud muudatust tervitatavaks sammuks ettevõtete toetamisel, et muuta suuri tootmisettevõtteid konkurentsivõimelisemaks võrreldes naaberriikidega, kes kõik ühel või teisel viisil sellist diferentseerimise võimalust juba kasutavad. Samal ajal oleme kõikide ettevõtjate toetavate sammude puhul pidanud oluliseks ka seda, et muudatuste rakendamine ei muutuks ettevõtjatele liigselt koormavaks. Soodustus peab kokkuvõttes olema mõjus ega tohi olla näilik.

1. Eelnõu § 1 punktiga 8 lisatav säte näeb ette, et soodusaktsiisimäär rakendamiseks peab ettevõtja gaasi-intensiivsuse tase olema keskmiselt vähemalt 13%. Seletuskirja punktis 6 on seaduse mõju kirjeldamisel viidatud, et muudatus võib mõjutada potentsiaalselt 21 ettevõtet ning et esimestel aastatel on prognoositavalt 5–10 loa taotlejat aastas. Kahjuks ei ole põhjalikumalt selgitatud, miks on gaasi-intensiivsuse määraks valitud just 13%. Tänapäevaks oleme saanud liikmetelt tagasisidet, et hetkel vastab gaasi-intensiivse ettevõtja tingimustele vaid mõni üksik tööstusettevõtja. Sarnaselt elektriaktsiisiga tekib ka maagaasi puhul see küsimus, kas energiantensiivsuse kriteerium pole majandusliku mõju saavutamiseks liiga kõrge. Soodustuse eesmärki silmas pidades võib Eesti kontekstis olla vajalik madalama piirmäär kehtestamine. Vastasel juhul ei ole paljudel suurtel gaasi-intensiivsetel ettevõtjatel võimalik neile suunatud toetusmeedet rakendada. Eelnõu seletuskirja punktist 5 järeldub, et eelnõuga kehtestatav energiamahuka ettevõtte määratlus (13%-line gaasi-intensiivsuse määr) on

piiravam võrreldes määratlusega, mis sisaldub Euroopa Liidu tasandil kehtestatud energiamaksustamise direktiivis. Kuigi samas on ka selgitatud, et liikmesriigil ongi õigus piiravat määrat kehtestada, jääb siiski arusaamatuks, millistel kaalutlustel on eelnõus otsustatud energiamahuka ettevõtte piiravama määratluse kasuks. **Kaubanduskoda teeb ettepaneku analüüsida täiendavalt eelnõu § 1 punktiga 8 kehtestatavat gaasi-intensiivsuse taseme nõuet ning kaaluda tõsiselt 13%-lise määra asemel madalama protsendimäära kehtestamist, et tagada soodustuse reaalne mõjus.**

2. Soodusmäärade haldamine ja vastava aruandluse esitamine lisab ettevõtetele märkimisväärset halduskoormust. Ettevõtjatele kaasneb hulgaliselt tarbitavate koguste mõõtmise ja dokumenteerimise kohustusi. Esmalt loa saamiseks vajalike kriteeriumide täitmiseks, edaspidi peamiselt seonduvalt eraldi mõõtmise ja arvestuse pidamise kohustusega soodusmääraga tarbitud maagaasi üle. Näiteks § 1 punktiga 25 lisandub ettevõtjale kohustus pidada eraldi arvestust soodusaktsiisimääraga maksustatult soetatud ja kasutatud maagaasi koguse kohta. Eelnõu § 1 punktiga 29 lisandub gaasi-intensiivse ettevõtja kohustus esitada maksuhaldurile sõltumatu vandeaudiitori põhjendatud kindlustunnet väljendav aruanne. Samuti lisanduvad gaasi-intensiivse ettevõtja kohustused seonduvalt riigiabiga. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium kogub gaasi-intensiivselt ettevõtjalt andmed üks kord aastas, sealjuures arvutab riigiabi summa ettevõtja ise.

Maagaasi soodusaktsiisimäära rakendamine toob asjassepuutuvatele võrguettevõtjale kaasa liitumispunkti kaudu gaasi-intensiivsetele ettevõtjale edastatud maagaasi koguse osas eraldi arvestuse pidamise vajaduse, sest see kogus gaasi tuleb aktsiisideklaratsioonil eraldi kajastada. Kui ettevõtja arvepidamine on elektrooniline, siis kaasnevalt eeldab see vastava infotehnoloogilise muudatuse rakendamist.

Mõistetavalt tuleb soodusmäära rakendamiseks vajalike kriteeriumite täitumist kontrollida, kuid kaasnev halduskoormus tuleks hoida nii madalana kui võimalik ja seega teeme ettepaneku vaadata üle ja võimalusel optimeerida tarbitava maagaasi kohta arvestuse pidamise korraldust. **Sellest tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku vabastada maksuhaldurile sõltumatu vandeaudiitori aruande esitamise kohustuse täitmisest ettevõtjad, kelle majandusaasta aruanne on auditeeritud ja äriregistrile esitatud. Auditeeritud majandusaasta aruandes on vajalikud andmed olemas ning ettevõtja ei peaks riigile uuesti esitama samu andmeid**

3. Lisaks toome välja, et paljude sihtrühma kuuluvate ettevõtjate energijuhtimissüsteem ei vasta standardile EVS-EN ISO 50001, millele eelnõu § 1 punkti 8 kohaselt peab ettevõtja energijuhtimissüsteem vastama. Vastavus standardile tagab eeldatavalt, et ettevõtja on teinud kõik selleks, et viia energiakulud miinimumini. Seda tingimust on siiski paljudel ettevõtjatel soovi korral võimalik lähitulevikus täita, kuigi sellega kaasneb täiendav aja- ja rahakulu. Sertifitseerimise protseduur vältab paar kuud ning maksab ettevõtjale ligi 10 000 eurot, millele lisandub energijuhtimiskulu tulenevalt võimalikust tööjõukulu suurenemisest. Sertifikaat antakse viieks aastaks, seejuures peab tegema

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

vahekontrolli iga aasta tagant. Rahaline kulu on iga-aastaselt ligi 1000 eurot. Oleme arvamisel, et energijuhtimissüsteemi kohustusest oleks võimalik ka loobuda ja asendada see näiteks audiitori või energiatõhususe spetsialisti ametliku hinnanguga, et ettevõtte sisuliselt vastab standardi tingimustele ning on teinud kõik mõistliku, tagamaks energiakasutuse efektiivsus. Sertifitseerimine on vaid üks, kuid sageli kallemaid võimalusi, kuidas reaalsuses tagada, et ettevõtte toimiks efektiivselt.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Merike Koppel merike.koppel@koda.ee 6040072